

POSTANOWIENIE

Kraków, 20 października 2014r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydz. IX Gospodarczy w składzie:

sędzia SO Dariusz Pawłyszcz

protokółant st. sekr. sąd. Aleksander Powroźnik

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w Krakowie 20 października 2014r. sprawy z wniosku pełnomocnika wyborczego Komitetu Wyborczego (...) W. P. przeciwko pełnomocnikowi wyborczemu Komitetu Wyborczego (...) o nakazanie przeproszenia, zakaz rozpowszechniania informacji i przepadek materiałów wyborczych zawierających te informacje oraz wpłacenie 50.000 zł na rzecz (...)

1. nakazuje pełnomocnikowi wyborczemu Komitetu Wyborczego (...) publikację następujących przeprosin:

"Kandydat na burmistrza T. S. S. oraz Komitet Wyborczy (...) przeprosza kandydata na burmistrza A. A. za opublikowanie nieprawdziwej informacji, że (...) została zlikwidowana przez niedbalstwo i nieudolność burmistrza A."

a) w trzech kolejnych numerach (...) wyłuszczonej czcionką Arial o rozmiarze 20 najdalej na s.11,

b) na stronie internetowej (...) do końca listopada 2014r.;

2. oddala wniosek w pozostałym zakresie;

3. odmawia wnioskodawcy przyznania kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca wniósł o wydanie na podstawie art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego orzeczenia nakazania publikacji przeprosin, zakazu rozpowszechniania informacji, przepadku materiałów wyborczych i nakazania wpłacenia 50.000 zł na rzecz organizacji pożytku publicznego. Podstawą żądania było następujące zdanie w ogłoszeniu wyborczym przeciwnika "Wkrótce minie 15 lat od zamknięcia (...), która została zlikwidowana przez niedbalstwo i nieudolność burmistrza A. A."

W ustnej odpowiedzi na wniosek na posiedzeniu 20 października 2014r. przeciwnik wniósł o oddalenie wniosku, ponieważ zdanie to nie zawiera informacji i jest jedynie negatywną oceną kandydatury poprzedniego burmistrza.

Sąd zważył, co następuje:

Niesporne było opublikowanie przez komitet wyborczy zastępowany przez przeciwnika ogłoszenia wyborczego na s.11 nru 41 (...) zawierającego zdanie zarzucone wnioskiem.

Wbrew tezie przeciwnika zdanie to zawiera dwie nieprawdziwe informacje:

1) Burmistrz T. miał możliwość zapobieżenia likwidacji (...),

2) Pełniąc wówczas funkcję burmistrza kandydat w obecnych wyborach A. nie wykorzystał tej możliwości.

Obydwie informacje są nieprawdziwe. Po pierwsze burmistrzowie miast nie mieli żadnych kompetencji w procesie podejmowania decyzji o likwidacji kopalń. Po drugie A. A. został burmistrzem 1 listopada 1998r., gdy likwidacja

(...)była już w toku, o czym świadczy Rozporządzenie Min. Gospodarki z 8 maja 1998r. przydzielające środki na likwidację tej kopalni (fakt niezaprzeczony przez przeciwnika).

Natomiast charakter ocenny ma zwrot "przez niedbalstwo i nieudolność". Hipoteza art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego nie obejmuje ocen, nawet niesprawiedliwych. Jednakże ocena "przez niedbalstwo i nieudolność" odnosi się do sprawowania funkcji burmistrza przez A. A.. Zarzucone zdanie jednoznacznie formułuje tezę o związku przyczynowym między sprawowaniem funkcji burmistrza przez A. A. i likwidacją kopalni. Przeciwnik miał prawo ocenić działania A. A. w charakterze burmistrza jako niedbałe i nieudolne, lecz nie miał prawa kłamać wyborcom, iż likwidacja kopalni pozostaje w jakimkolwiek związku przyczynowym z tymi działaniami.

Kampanie wyborcze poza pierwszoplanową funkcją wyboru na niektóre urzędy pełnią funkcję edukacyjną. Z programów kandydatów i zarzutów wobec kontrkandydatów wyborcy powinni dowiedzieć się, jaki są kompetencje urzędów będących przedmiotem wyborów. Tymczasem zdanie rozpoczynające drugi akapit ogłoszenia przeciwnika wprowadza wyborców w błąd co do kompetencji burmistrza, a dodatkowo wbrew faktom łączy pełnienie przez A. A. urzędu burmistrza z likwidacją kopalni rozpoczętą przed objęciem urzędu przez A. A..

Dlatego na podstawie art. 111 § 1 p.5 Kodeksu wyborczego sąd nakazał przeciwnikowi przeproszenie kandydata A. A.. Informacje negatywne zazwyczaj są zauważane i zapamiętywane łatwiej, niż ich sprostowania. Dlatego konieczne jest przeproszenie kandydata w trzech kolejnych numerach T.. Czwarta publikacja żądana przez wnioskodawcę byłaby już nadmiernie dolegliwa. Ze względu na zamieszczenie zarzuconego ogłoszenia także na stronie internetowej komitetu, przeprosiny także tam powinny zostać zamieszczone. Sąd usunął z tekstu przeprosin określenie nieprawdziwej informacji jako "zniesławiającej dobre imię" A. A., gdyż art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego nie chroni dóbr osobistych kandydatów, a jedynie prawo wyborców do bycia nieokłamywanym w trakcie kampanii. Wnioskodawca żądał przeprosin na najdalej 4. stronie T., lecz zarzucane ogłoszenie zostało opublikowane na stronie 11.

Wnioskodawca nie zaprzeczył oświadczeniu przeciwnika, iż poza stroną internetową zdanie to nie zostało zamieszczone w żadnym materiale wyborczym, i orzeczenie przepadku materiałów wyborczych zawierających to zdanie było zbędne.

Wnioskodawca wniósł o zakaz rozpowszechniania "takich informacji". Jeżeli miał na myśli wyłącznie zarzucone zdanie, to nakazanie przeprosin dostatecznie zapobiega dalszemu rozpowszechnianiu tego zdania. Nawet jeśli przeciwnik pozostawi to zdanie na swojej stronie, to zamieszczenie przeprosin zneutralizuje negatywny wydźwięk ogłoszenia.

Z oświadczeń stron (niezaprzeczonych przez stronę przeciwną) wynika, że stowarzyszenia, które utworzyły spierające się komitety wyborcze, od wielu kampanii wyborczych walczą z sobą unikając merytorycznej debaty. Przeciwnik oświadczył, iż zarzucone mu ogłoszenie wyborcze było odpowiedzią na ogłoszenie wnioskodawcy na s.4 nru 39 T.. Ogłoszenie to zawiera 7 negatywnych ocen (a nawet inwektyw) kandydata popieranego przez przeciwnika niepopartych żadnymi przykładami. Ponieważ komitety kontrkandydatów wzajemnie obrzucają się negatywnymi ocenami bez próby ich uzasadnienia, sąd nie nakazał wpłaty na rzecz organizacji pożytku publicznego. Wpłata taka ma charakter sankcji karnej i ma pełnić funkcję odstraszającą przed rozpowszechnianiem nieprawdziwych informacji. Jednakże w przypadku tych dwóch komitetów nakazanie wpłaty byłoby zapewne tylko bodźcem dla przeciwnika do poszukania w materiałach wnioskodawcy nieprawdziwej informacji w celu ukarania także wnioskodawcy.

zagadnienia proceduralne

Legitymacja do złożenia wniosku przysługiwała zarówno kandydatowi jak i pełnomocnikowi wyborczemu komitetu wyborczego (art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego). We wniosku pełnomocnik wyborczy jak wnioskodawcę wskazał kandydata, lecz nie przedłożył pełnomocnictwa procesowego od kandydata. Funkcja pełnomocnika wyborczego nie obejmuje umocowania do składania wniosków z art. 111 Kodeksu wyborczego w imieniu kandydata, o czym świadczy

odrębna legitymacja pełnomocnika wyborczego. Na posiedzeniu 20 października 2014r. pełnomocnik wyborczy sprostował oznaczenie wnioskodawcy na pełnomocnika wyborczego.

Z Kodeksu wyborczego nie wynika, aby komitety wyborcze miały zdolność sądową. Z przyznania legitymacji do złożenia wniosku pełnomocnikowi wyborczemu, a nie komitetowi, wynika, że także przeciwnikiem wniosku może być tylko pełnomocnik wyborczy (ew. inny podmiot rozpowszechniający nieprawdziwe informacje w ramach agitacji wyborczej). Dlatego obowiązkiem opublikowania przeprosin został obciążony pełnomocnik wyborczy. Na wstępie posiedzenia przewodniczący poinformował, że stronami postępowania są pełnomocnicy wyborczy.

Sąd pominął w rozstrzygnięciu, w których numerach T. należy opublikować przeprosiny, gdyż terminy publikacji reguluje art. 111 § 4 i 5 Kodeksu wyborczego.

Wnioskodawca wniósł o koszty postępowania, lecz nie przedstawił żadnych poniesionych kosztów.